

Прокуратура України

**ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ПРОКУРАТУРА
НІЖИНСЬКА ОКРУЖНА ПРОКУРАТУРА**

вул. Овдіївська, 2, м. Ніжин, Чернігівська область, 16600, факс: (231) 3-18-48

e-mail: nizhin.prok@chrg.gov, web: <https://nizhin.prok@chrg.gov>

Код ЄДРПОУ 02910114

**ПОВІДОМЛЕННЯ
ПРО ЗМІНУ РАНІШЕ ПОВІДОМЛЕНОЇ ПІДОЗРИ
ТА ПРО НОВУ ПІДОЗРУ**

м. Ніжин

«14» 05 2023 року

Прокурор у кримінальному провадженні – прокурор Ніжинської окружної прокуратури Батрак К.С., розглянувши матеріали кримінального провадження, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 12022270310000098 від 02.04.2022 за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438, ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 438 КК України, та встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення особи про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, відповідно до ст. ст. 36, 42, 276-279 КПК України, -

ПОВІДОМИВ:

Агафонову Сергію Ігоровичу,
27.05.2001 року народження, уродженцю
м. Кіров, РФ, військовослужбовцю в/ч 12128
21-ї окремої мотострілецької бригади другої
загальновійськової армії Центрального ВО
ЗС Російської Федерації, смт. Тоцький,
Оренбурзької області Російської Федерації,
проживаючому за адресою: Кіровська
область, м. Кіров, вул. Спаська, 47,
громадянину російської федерації,

про те, що він підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 КК України, тобто в іншому порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчиненого за попередньою змовою групою осіб, та ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 438 КК України, тобто в іншому порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість

яких надана Верховною Радою України, вчиненому за попередньою змовою групою осіб, поєднаному з умисним вбивством.

Фактичні обставини кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється особа

19 лютого 2014 року представники Російської Федерації (далі – РФ), які проходили військову службу у збройних силах, органах поліції, органах державної безпеки, розвідувальних органах РФ, особи яких встановлюються, зайняли об'єкти нафтогазовидобування в межах континентального шельфу України, перелік яких визначено постановою Кабінету Міністрів України від 23.08.2022 № 945 “Про затвердження переліку об'єктів нафтогазовидобування в межах континентального шельфу України, які є окупованими Російською Федерацією”.

З 20 лютого 2014 року всупереч вимогам пунктів 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05 грудня 1994 року, принципам Заключного акта Наради з безпеки і співробітництва в Європі і вимогам ч. 4 ст. 2 Статуту ООН і декларацій Генеральної Асамблеї ООН від 09 грудня 1981 року №36/103, від 16 грудня 1970 року №2734(XXV), від 21 грудня 1965 року № 2131 (XX), Резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1974 року № 3314 (XXIX), ст. ст. 1, 2 Конституції України на територію України, а саме на територію півострова Крим розпочато збройне вторгнення збройних сил РФ (далі – ЗС РФ), приховане твердженням керівників РФ про переміщення військових підрозділів в рамках звичайної ротації сил Чорноморського флоту, які у взаємодії з військовослужбовцями Чорноморського флоту РФ та іншими підрозділами ЗС РФ здійснили блокування й захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури України, забезпечили військову окупацію території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя. 18 березня 2014 року РФ оголосила про офіційне включення Криму до її території. З того часу РФ продовжує здійснювати ефективний контроль над цією територією.

Протягом березня та на початку квітня 2014 року, паралельно до подій у Криму, під безпосереднім керівництвом та контролем невістановлених на цей час представників влади та ЗС РФ представники іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд та груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих Російською Федерацією взяли під контроль будівлі, в яких знаходилися органи місцевої влади та місцеві органи виконавчої влади України, військові об'єкти України в окремих районах Донецької та Луганської областей України. 07 квітня 2014 року в м. Донецьку створено терористичну організацію «Донецька народна республіка» (далі за текстом – «ДНР»), а 27 квітня 2014 року в м. Луганську – терористичну організацію «Луганська народна республіка» (далі за текстом – «ЛНР»), у складі яких утворені незаконні збройні формування, які функціонують і по теперішній час.

Організовані збройні групи “ДНР”, “ЛНР” з моменту утворення перебувати під відповідальним командуванням, яке своєю чергою контролювалося і координувалося РФ. Вказані групи, починаючи з квітня 2014 року, систематично брали участь у військових діях проти СБУ, ЗСУ та інших Сил оборони України. Громадяни РФ, які були представниками збройних сил, органів поліції, органів державної безпеки, розвідувальних органів РФ, брали активну участь в організації та керівництві діяльністю НЗФ “ДНР”, “ЛНР”. На початку квітня 2014 року на території Донецької області України, створено непередбачене законами України збройне формування, яке мало організовану структуру військового типу, а саме єдиноначальність, підпорядкованість, чітку ієрархічність та дисципліну, було озброєне вогнепальною зброєю, вибухівкою, тяжким військовим озброєнням та військовою технікою. В зазначеному формуванні було визначено механізм вступу до нього, порядок проходження служби, в кожному структурному підрозділі ставились завдання щоденної діяльності, яка полягала в здійсненні методами військових операцій силової підтримки незаконно створених структур “ДНР”, придушення організованого опору населення на окупованій території, депортації населення Донецької області, встановлення режиму воєнного стану, протистояння правоохоронним органам державної виконавчої влади України, знищення їх живої сили та матеріальних засобів, а також скоєння інших тяжких та особливо тяжких кримінальних правопорушень. Підрозділи вказаного формування 12 квітня 2014 року захопили м. Слов'янськ, м. Краматорськ та низку менших населених пунктів Донецької області. Надалі ці підрозділи дислокувались в різних населених пунктах і місцевостях Донецької області та мали загальну координацію керівництва. З початком антитерористичної операції 14 квітня 2014 року ці незаконні збройні формування (НЗФ) вступали в збройні сутички з СБУ та ЗСУ за контроль над частинами території України. Зоною проведення антитерористичної операції було охоплено Донецьку і Луганську області (з 14 квітня 2014 року), а також Ізюмський район та м. Ізюм Харківської області (з 14 квітня по 7 вересня 2014 року) та (з 2 грудня 2015 року). Внаслідок військових дій у період з травня по серпень 2015 року Уряду України вдалося повернути під свій контроль деякі території Донецької та Луганської областей, але з того часу певні частини цих регіонів залишилися невідконтрольними Уряду.

РФ для забезпечення вказаної діяльності НЗФ навесні 2014 року здійснила концентрацію військової техніки та розгортання відповідної військової інфраструктури та логістичних вузлів РФ біля кордону з Україною. У травні-червні 2014 року підтримувані РФ НЗФ разом із ЗС РФ захопили контроль над частиною державного кордону України з РФ і утримують його до цього часу. З 2014 року РФ здійснювала поставку важкої зброї та іншого військового обладнання до НЗФ “ДНР” та “ЛНР”, а також фінансування НЗФ “ДНР”, “ЛНР”. На території РФ були створені навчальні табори для представників НЗФ “ДНР” та “ЛНР”. РФ надавала місця позбавлення волі, зокрема СІЗО, лікувальні заклади для досягнення цілей НЗФ “ДНР”, “ЛНР”. На

території РФ відбувається набір та вербування осіб для участі у збройному конфлікті на боці "ДНР", "ЛНР". З серпня 2014 року представників ЗС РФ та окремі підрозділи ЗС РФ брали безпосередню участь військових діях на території України, а територія РФ використовується для здійснення безпосередніх нападів на територію України. Частиною 2 ст. 1 Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України" від 15.04.2014 № 1207-VII встановлено, що окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, є окупованими Російською Федерацією (у тому числі окупаційною адміністрацією Російської Федерації) починаючи з 7 квітня 2014 року.

З 30 квітня 2018 по 24 лютого 2022 року відповідно до Закону України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» Об'єднаним оперативним штабом ЗСУ проводилася Операція Об'єднаних сил, спрямована на військову протидію діяльності збройних формувань РФ та проросійських, незаконних збройних формувань на сході України.

24 лютого 2022 року президент РФ оголосив початок т.зв. «спеціальної військової операції». Після цього, близько четвертої години ранку, ЗС РФ та інші збройні формування РФ здійснили ракетно-артилерійські удари, бомбардування авіацією по всій території України, а також розпочали широкомасштабне військове вторгнення на територію України, увійшовши з боку РФ, Білорусі та тимчасово окупованої території АРК, у якому беруть активну участь також представники іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд та груп найманців так званих "ДНР" та "ЛНР", створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих РФ. З того моменту Україна здійснює збройну відсіч вздовж всієї лінії фронту.

Закони та звичаї війни (міжнародне гуманітарне право) застосовуються з моменту виникнення збройного конфлікту або часткової чи цілковитої окупації держави, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив (ст. ст. 2(1), 2(2), 3(1) спільні для Женевських конвенцій про захист жертв війни від 12.08.1949, які ратифіковані Україною із застереженнями Указом ПВР УРСР від 03.07.1954 та з подальшим зняттям застережень Законом України № 3413-IV від 08.02.2006).

Відповідно до юридичної позиції Конституційного Суду України щодо принципу дружнього ставлення до міжнародного права мають враховуватися приписи чинних міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та практику тлумачення і застосування цих договорів міжнародними органами, юрисдикцію яких визнала Україна (абз. третій пп. 2.3 п. 2 мотивувальної частини рішення Конституційного Суду України від 01.06.2016 № 2-рп/2016 у справі № 1-1/2016)). Зокрема, на підставі ст. 12(3) Римського статуту Міжнародного кримінального суду заявами від 09.04.2014, 08.09.2015 Україна визнала юрисдикцію цього міжнародного юрисдикційного органу; як держава-член ООН, зважаючи на резолюції

808(1993) від 22.02.1993 та 827(1993) від 25.05.1993, ухвалені Радою Безпеки ООН, Україна визнала юрисдикцію Міжнародного трибуналу для судового переслідування осіб, відповідальних за серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, вчиненні на території Югославії (далі — МТКЮ).

Відповідно до рішення Апеляційної палати МТКЮ у справі щодо Душко Тадича від 02.10.1995, збройний конфлікт існує щоразу, коли існує застосування збройної сили між державами (міжнародний збройний конфлікт) або тривале збройне насильство між державними органами влади та організованими збройними групами або між такими групами всередині держави (збройний конфлікт неміжнародного характеру). До моменту досягнення загального миру після припинення військових дій; або, у випадку збройного конфлікту неміжнародного характеру — до досягнення мирного врегулювання міжнародне гуманітарне право продовжує застосовуватися на всій території воюючих держав або, у випадку внутрішніх конфліктів, на всій території, яка знаходиться під контролем сторони, незалежно від того, чи відбуваються там фактичні бойові дії.

Попри те, що в міжнародному гуманітарному праві (далі — МГП) немає загального визначення «міжнародного збройного конфлікту», МКС, посилаючись на загальну статтю 2 Женевських конвенцій 1949 року та відповідну судову практику МТКЮ вважає "збройний конфлікт міжнародним за своїм характером, якщо він відбувається між двома і більше державами; це поширюється на часткову або повну окупацію території іншої держави незалежно від того, чи натрапляє ця окупація на збройний спротив чи ні".

Збройний конфлікт, що відбувається на території держави, «може стати міжнародним — або, залежно від обставин, мати міжнародний характер поряд із внутрішнім збройним конфліктом — якщо (i) інша держава втручається в цей конфлікт через свої війська (пряме втручання), або (ii) деякі учасники внутрішнього збройного конфлікту діють від імені іншої держави (непряме втручання)».

Щоб визначити, чи підпадає ситуація під ситуацію (ii), МКС дотримується тесту «загального контролю», який був розроблений МТКЮ, відповідно до якого конфлікт є міжнародним, коли іноземна держава «відіграє роль в організації, координації або плануванні військових дій військової групи, на додаток до фінансування, навчання та оснащення або забезпечення оперативної підтримки цієї групи». Це дозволило МКС зробити висновок, що «міжнародний збройний конфлікт існує у випадку збройних дій між державами через їхні відповідні збройні сили або через інших учасників, які діють від імені держави».

Пряме втручання збройних сил держави або непряме втручання держави, що діє через посередників недержавних сил, може призвести до інтернаціоналізації неміжнародного збройного конфлікту, доки держави протистоять одна одній. Пряме та непряме втручання, яке не призведе до того, що дві держави протистоять одна одній, не зробить неміжнародний конфлікт міжнародним. Що стосується необхідного ступеня контролю іншої держави

над недержавними силами, необхідного для встановлення того, чи збройний конфлікт неміжнародного характеру став інтернаціоналізованим, застосовується критерій «загального контролю», за яким держава може здійснювати необхідний ступінь контролю, якщо вона відіграє роль в організації, координації або плануванні військових дій військового угруповання, на додаток до фінансування, навчання та оснащення або надання оперативної підтримки цій групі.

Відповідно до ст. 42 Положення про закони і звичаї війни на суходолі, яке є додатком до IV Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі від 18.10.1907, що набрала чинності для України 24.08.1991, територія визнається окупованою, якщо вона фактично перебуває під владою армії супротивника, окупація поширюється лише на ту територію, де така влада встановлена і здатна виконувати свої функції.

До моменту досягнення загального миру після припинення військових дій; або, у випадку збройного конфлікту неміжнародного характеру – до досягнення мирного врегулювання міжнародне гуманітарне право продовжує застосовуватися на всій території воюючих держав або, у випадку внутрішніх конфліктів, на всій території, яка знаходиться під контролем сторони, незалежно від того, чи відбуваються там фактичні бойові дії.

Викладене дозволяє зробити висновок, що з моменту установлення РФ з застосуванням збройних формувань контролю над об'єктами нафтогазовидобування України 19 лютого 2014 року та над територією АРК та м. Севастополя, включаючи військові об'єкти та органи державної влади, видачу РФ розпоряджень населенню, що проживає на території АРК та м. Севастополя та подальшу заміну державної влади на вказаній території Російською Федерацією, розміщення РФ військових сил на вказаній території з метою забезпечення влади РФ з 20 лютого 2014 року, розпочався міжнародний збройний конфлікт між Україною та РФ і наразі територія Криму знаходиться в стані продовжуваної військової окупації РФ. Частиною 2 ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII встановлено, що датою початку тимчасової окупації Російською Федерацією окремих територій України є 19 лютого 2014 року; Автономна Республіка Крим та місто Севастополь є тимчасово окупованими Російською Федерацією з 20 лютого 2014 року. Факт окупації Російською Федерацією частини території України – Автономної Республіки Крим та міста Севастополя встановлено і засуджено Генеральною Асамблеєю ООН, зокрема резолюціями 71/205 від 19.12.2016, 72/190 від 19.12.2017, 73/263 від 22.12.2018, 74/168 від 18.12.2019, 75/192 від 16.12.2020 про ситуацію з правами людини в Автономній Республіці Крим і місті Севастополь, Україна, а також резолюціями 73/194 від 17.12.2018, 74/17 від 09.12.2019 про проблему мілітаризації Автономної Республіки Крим і міста Севастополя, Україна, а також районів Чорного та Азовського морів. Також Європейським судом з прав людини встановлено, що з 27.02.2014 Російська Федерація здійснювала ефективний контроль над Кримом (п. 335 рішення

Великої Палати ЄСПЛ у справі “Україна проти Російської Федерації” від 16.12.20202, заяви №№ 20958/14, 38334/18).

Організованість незаконних збройних формувань “ДНР”, “ЛНР” з моменту утворення та перебування під відповідальним командуванням та інтенсивність участі вказаних формувань у збройних зіткненнях з силами правопорядку та ЗСУ вказує на те, що на початку квітня 2014 року ситуація на Сході України досягла рівня збройного конфлікту. Цей збройний конфлікт був міжнародним, на що вказує здійснення РФ загального контролю над НЗФ “ДНР”, “ЛНР”. Так, вказані групи, починаючи з квітня 2014 року, систематично брали участь у військових діях проти СБУ, ЗСУ та інших Сил оборони України. РФ визначально здійснювала загальний контроль як над керівниками т.зв. “ДНР” та “ЛНР”, так і над їх незаконними збройними формуваннями, на що вказують участь РФ в організації та плануванні військових операцій недержавних збройних формувань (через участь громадян РФ, які були представниками збройних сил, органів поліції, органів державної безпеки, розвідувальних органів РФ, в організації та керівництві діяльністю НЗФ “ДНР”, “ЛНР”; концентрацію військової техніки та розгортання відповідної військової інфраструктури та логістичних вузлів РФ біля кордону з Україною навесні 2014 року), фінансування недержавних збройних формувань, забезпечення зброєю та іншим обладнанням (через поставку РФ важкої зброї та іншого військового обладнання до “ДНР” та “ЛНР”; фінансування РФ НЗФ “ДНР”, “ЛНР”); навчання членів недержавних збройних формувань, забезпечення операційною підтримкою недержавних збройних формувань (через створення на території РФ навчальних таборів для представників НЗФ “ДНР” та “ЛНР”); поділ спільного кордону з державою, де діють недержавні збройні формування (у травні-червні 2014 року підтримувані РФ НЗФ разом із ЗС РФ захопили контроль над частиною державного кордону України з РФ і утримують його до цього часу); надання власної інфраструктури недержавним збройними формуванням (місць позбавлення волі та СІЗО, доступу до фінансової та судової системи, до лікування представників НЗФ “ДНР”, “ЛНР” тощо); з серпня 2014 року безпосередню участь у збройному конфлікті беруть представники ЗС РФ та окремі підрозділи ЗС РФ та інших військових формувань РФ з серпня 2014 року встановлена безпосередня участь у збройному конфлікті представників ЗС РФ; на території РФ відбувається набір та вербування осіб для участі у збройному конфлікті на боці “ДНР”, “ЛНР”; територія РФ використовується для здійснення безпосередніх нападів на територію України. Частиною 2 ст. 1 Закону України “Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України” від 15.04.2014 № 1207-VII встановлено, що окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, є окупованими Російською Федерацією (у тому числі окупаційною адміністрацією Російської Федерації) починаючи з 7 квітня 2014 року.

Факт широкомасштабних збройних зіткнень України з РФ через військове вторгнення РФ на територію України з 24 лютого 2022 року як з території РФ,

так і з території Республіки Білорусь визнається РФ як "спеціальна військова операція". Факт вказаного вторгнення встановлено також рішеннями міжнародних організацій (резолюцією Генеральна асамблея ООН ES-11/1 від 02.03.2022 "Про агресію проти України", п.п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи "Наслідки агресії Російської Федерації проти України", п.п. 17, 18 Наказу від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі "Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього" (Україна проти РФ) та інш)".

Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 64/2022 в Україні введено воєнний стан, який наразі триває.

Відповідно до вимог ч. 1, ч. 2 ст. 2 Женевської Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949, ратифікованої Указом Президії Верховної Ради Української РСР «Про ратифікацію Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року про захист жертв війни» від 03.07.1954 (далі - Конвенція), ця Конвенція застосовується до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни. Конвенція також застосовується до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Згідно з ч. 1 ст. 4 Конвенції, особами, що перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-яких обставин опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

Відповідно до ч. 1, ч. 2, ч. 3 ст. 6 Конвенції, вона повинна застосовуватися з самого початку будь-якого конфлікту або окупації, зазначених у статті 2-й цієї Конвенції. На території сторін конфлікту застосування Конвенції припиняється після загального припинення бойових дій. На окупованій території застосування цієї Конвенції припиняється через рік після загального припинення бойових дій.

Згідно зі ст. 13 зазначеної Конвенції, положення частини II цієї Конвенції щодо загального захисту населення від деяких наслідків війни стосуються всього населення країн, які перебувають у конфлікті, без будь-якої дискримінації за ознакою, зокрема, раси, національності, релігійних або політичних переконань, і спрямовані на полегшення страждань, спричинених війною.

Згідно із ст. 27 вказаної Конвенції, особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин, на особисту повагу, повагу до своєї честі. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства, залякування та образ.

Статтею 29 Конвенції передбачено, що сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, відповідає за поведження своїх

представників із цими особами, причому це не знімає особистої відповідальності з таких представників.

Відповідно до ст. ст. 31-32 вказаної Конвенції забороняється, зокрема: жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей; застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та медичні чи наукові дослідження, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше брутальне поводження з боку як цивільних, так і військових властей.

Статтею 146 Конвенції передбачено, що Високі Договірні Сторони зобов'язуються надати чинності будь-якому закону, необхідному для надання дієвих карних санкцій для осіб, які вчиняють, або наказують іншим учинити будь-яке серйозне порушення цієї Конвенції, визначеного в цій статті.

Кожна Висока Договірна Сторона зобов'язується розшукати осіб, яких обвинувачено у вчиненні або в наказі вчинити такі серйозні порушення, і представляють таких осіб, незалежно від їхнього громадянства, перед своїми судами. Вона може також, якщо вона вважає це потрібним, і відповідно до положень свого законодавства, передати таких осіб для судового процесу іншій заінтересованій Високій Договірній Стороні за умови, що така Висока Договірна Сторона не має доказів, які давали б підстави для обвинувачення таких осіб.

Кожна Висока Договірна Сторона вживає заходів, необхідних для припинення всіх дій, які суперечать положенням цієї Конвенції, крім серйозних порушень визначених наступною статтею.

Згідно ст. 147 Конвенції серйозні порушення становлять такі порушення, що охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції: умисне вбивство, тортури або нелюдяне поводження, зокрема біологічні експерименти, які умисно спричиняють великі страждання чи серйозні травми тілу чи здоров'ю, нелегальна депортація чи переведення або нелегальне ув'язнення особи, що перебуває під захистом, примушення особи, що перебуває під захистом, служити в збройних силах ворожої держави, або умисне відбирання в особи, що перебуває під захистом, прав на справедливий і офіційний судовий процес, рекомендований цією Конвенцією, захоплення полонених і широкомасштабне руйнування і привласнення власності, не виправдане воєнною необхідністю, і здійснюване незаконним чином і безцільно.

Згідно з преамбулою Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08 червня 1977 року (далі - Протокол) Високі Договірні Сторони підтверджуючи далі, що положення Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року та цього Протоколу повинні за всіх обставин цілком

застосовуватися до всіх осіб, які перебувають під захистом цих документів, без яких-небудь несприятливих відмінностей, що полягають у характері чи походженні збройного конфлікту або у причинах, що висуваються Сторонами в конфлікті чи приписуються їм.

Відповідно до вимог ст. 50 Протоколу цивільною особою є будь-яка особа, що не належить до жодної з категорій осіб, зазначених у статті 4 А, 1, 2, 3 та 6 Третьої конвенції та у статті 43 цього Протоколу. У разі сумніву щодо того, чи є яка-небудь особа цивільною особою, вона вважається цивільною особою. Цивільне населення складається з усіх осіб, які є цивільними особами. Присутність серед цивільного населення окремих осіб, які не підпадають під визначення цивільних осіб, не позбавляє це населення його цивільного характеру. Згідно з ч. 1, 2 ст. 51 Протоколу цивільне населення й окремі цивільні особи користуються загальним захистом від небезпек, що виникають у зв'язку з воєнними операціями. З метою здійснення цього захисту, на доповнення до інших застосовуваних норм міжнародного права, за всіх обставин слід додержувати таких норм. Цивільне населення як таке, а також окремі цивільні особи не повинні бути об'єктом нападів. Заборонено акти насильства чи загрози насильства, що мають головною метою тероризувати цивільне населення.

Відповідно до вимог ч. ч. 1, 2 ст. 75 Протоколу тією мірою, якою їх торкається ситуація, зазначена у статті 1 цього Протоколу, з особами, які перебувають під владою сторони, що бере участь у конфлікті, і не користуються сприятливим ставленням згідно з Конвенціями або згідно з цим Протоколом, за всіх обставин поведуться гуманно, і вони, як мінімум, користуються захистом, передбаченим у цій статті, без будь-якої несприятливої різниці, заснованої на ознаках раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії чи віросповідання, політичних або інших переконань, національного чи соціального походження, майнового стану, народження чи іншого статусу або на яких-небудь інших подібних критеріях. Кожна сторона має з повагою ставитися до особи, честі, переконань та релігійних обрядів усіх таких осіб. Заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії, незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів: а) насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема: а.1) вбивство; а.2) катування всіх видів - фізичні чи психічні; а.3) тілесні покарання; а.4) каліцтво; б) знущання над людською гідністю, зокрема, принижуюче й образливе поведіння, примус до проституції чи непристойне посягання в будь-якій його формі; с) взяття заручників; d) колективне покарання; е) погрози вчинити будь-яку з вищезазначених дій.

У період з 27.02.2022 по 02.04.2022 військовослужбовці Збройних Сил РФ, серед яких були і військовослужбовці в/ч 12128 21-ї окремої мотострілецької бригади другої загальновійськової армії Центрального ВО ЗС Російської Федерації, що дислокується в смт. Тоцький, Оренбурзької області Російської Федерації, в якій проходить військову службу Агафонов С.І., діючи з

мотивів безумовного виконання розробленого керівництвом ЗС РФ плану по військовому захопленню території України, тимчасово зайняли територію Дмитрівської ОТГ, де проживало цивільне населення, яке не брало участі у збройному конфлікті та не могло чинити будь-якого спротиву, а також на її території не були розміщені військові об'єкти та підрозділи Збройних Сил України.

Реалізуючи зазначений злочинний план, Агафонов Сергій Ігорович, усвідомлюючи, що є комбатантом, та як кадровий військовослужбовець будучи ознайомленим з нормами міжнародного гуманітарного права, 01.04.2022 близько 8 години, більш точний час органами досудового розслідування не встановлений, за попередньою змовою з двома іншими не встановленими слідством військовослужбовцями РФ, озброєні автоматичною вогнепальною зброєю невстановленого зразка, перебуваючи в районі вул. Єршова, с. Гайворон Дмитрівської ОТГ Ніжинського району Чернігівської області, виявили цивільних осіб Демиденка Володимира Івановича, а також Сидоренка Миколу Миколайовича та Ткаченка Богдана Миколайовича, які рухались у напрямку чагарників, розташованих на прилеглої території до с. Гайворон Дмитрівської ОТГ Ніжинського району Чернігівської області.

При цьому Демиденко В.І., Сидоренко М.М. та Ткаченко Б.М. були одягнуті в цивільний одяг, не озброєні, не вчиняли агресивних дій по відношенню до військовослужбовців ЗС РФ та жодної небезпеки для них не становили.

У порушення вимог ст. ст. 27, 31, 32, 147 Женевської Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 та ч. ч. 1, 2 ст. 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 08 червня 1977 року, залякуючи і погрожуючи застосуванням автоматичної вогнепальної зброї, Агафонов С.І. спільно з іншими, на даний час невстановленими військовослужбовцями РФ, з метою нелегального ув'язнення та подальшого отримання від них визнання причетності до націоналістичних чи військових формувань, примусово відвели Демиденка В.І., Ткаченка Б.М. та Сидоренка М.М. до господарства за адресою: вул. Єршова, 41-а, с. Гайворон Дмитрівської ОТГ Ніжинського району та близько 8 години 30 хвилин, більш точний час органами досудового розслідування не встановлено, 01.04.2022 насильно помістили до підвального приміщення, яке знаходиться в господарстві.

Після цього Агафонов С.І., разом з іншими не встановленими слідством військовослужбовцями РФ, закрив двері підвального приміщення та із зовнішньої сторони повісив навісний замок, унаслідок чого Демиденко В.І., Ткаченко Б.М. та Сидоренко М.М., які не належали до особового складу Збройних Сил України, ополчення, територіальної оборони, інших добровольчих загонів чи організованих рухів опору, не брали участі у збройному конфлікті, являлися цивільними особами, що перебувають під захистом міжнародного гуманітарного права, не мали можливості вибратися з

підвального приміщення та залишити місце їх примусового утримання.

Усвідомлюючи те, що підвальне приміщення не обладнане вентиляційними засобами доступу свіжого повітря, не мало штучного та природнього освітлення, водопостачання та водовідведення, жодних меблів для сидіння, було непридатне до нормального перебування в ньому людей, а приміщення до нього і утримання цивільного населення прямо порушує норми міжнародного гуманітарного права, загрожує здоров'ю всіх, хто там буде перебував, Агафонов С.І. разом з іншими не встановленими слідством військовослужбовцями ЗС РФ, утримували потерпілих в неналежних умовах, що обмежували свободу пересування, приблизно до 12 години 01.04.2022.

Таким чином, військовослужбовець ЗС РФ Агафонов С.І., будучи комбатантом та маючи обов'язки щодо належного поводження з цивільними особами, які перебувають під захистом Конвенції, діючи умисно, за попередньою змовою з не встановленими на даний час військовослужбовцями ЗС РФ, застосовуючи психологічний примус, здійснив нелегальне ув'язнення Демиденка В.І., який є цивільною особою та перебуває під захистом, тобто порушив вимоги статей 27, 29, 31, 32, 147 Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949, статей 51, 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол І), від 08.06.1977.

Таким чином, Агафонов Сергій Ігорович підозрюється у іншому порушенні законів і звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчиненому за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 КК України.

У подальшому Агафонов С.І., разом з іншими не встановленими слідством військовослужбовцями ЗС РФ у кількості семи осіб, які перебували на подвір'ї господарства, в с. Гайворон, вул. Єршова, 41-а, маючи спільний умисел та діючи за попередньою змовою з ними, про що свідчить характер та узгодженість їх дій, близько 12 години, більш точного часу органом досудового розслідування не встановлено, 01.04.2022 вивів Демиденка В.І., Ткаченка Б.М. та Сидоренка М.М. із підвального приміщення з метою їх подальшого допиту та отримання від них визнання причетності до націоналістичних чи військових формувань.

Після цього, на прохання Демиденка В.І., Агафонов С.І. дозволив йому піти додому, а Ткаченку Б.М. та Сидоренку М.М. заборонив залишати господарство за адресою: с. Гайворон, вул. Єршова, 41-а та у присутності інших не встановлених досудовим слідством озброєних військовослужбовців ЗС РФ на подвір'ї господарства здійснив допит Ткаченка Б.М. та Сидоренка М.М., при цьому періодично погрожуючи їм застосуванням вогнепальної зброї, висловлюючи погрози та ображаючи людську гідність, вимагав зізнання, що затримані є «бендерівцями», «націоналістами» чи «військовими розвідниками».

Підкорюючись забороні та під погрозою застосування вогнепальної зброї зі сторони військовослужбовців ЗС РФ, Демиденко В.І., Ткаченко Б.М. під час

допитів фактично були позбавлені волі та можливості вільно пересуватися, зазнаючи при цьому психологічного тиску.

Близько 12 години 30 хвилин, більш точний час органом досудового розслідування не встановлено, 01.04.2022 Агафонов С.І., реалізуючи спільний із невідомими досудовим слідством військовослужбовцями ЗС РФ умисел на позбавлення Сидоренка М.М. та Ткаченка Б.М. життя, та діючи з цією метою, погрожуючи застосуванням автоматичної вогнепальної зброї, керуючись мотивами безумовного виконання розробленого керівництвом ЗС РФ плану військового захоплення території України, наказав останнім рухатись за межі господарства, що розташоване за адресою: с. Гайворон, вул. Єршова, 41-а в напрямку чагарників.

Продовжуючи свої злочинні дії Агафонов С.І. в порушення вимог ст. ст. 27, 29, 31, 32, 147 Женевської Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 та ст. ст. 51, 75 Додаткового протоколу до вказаної Конвенції від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08 червня 1977 року, розуміючи суспільно-небезпечний характер своїх дій, передбачаючи суспільно-небезпечні наслідки у вигляді смерті потерпілих, бажаючи їх настання та діючи з цією метою, усвідомлюючи, що Сидоренко М.М. та Ткаченко Б.М. є цивільними особами, які перебувають під захистом, з використанням автоматичної зброї невідомої марки та моделі, яку Агафонов С.І. мав при собі, на території чагарників поблизу господарства за адресою: с. Гайворон, вул. Єршова, 41-а, Дмитрівської ОТГ Ніжинського району Чернігівської області, умисно здійснив 6 пострілів у напрямку Ткаченка Б.М. та Сидоренка М.М., чим спричинив Ткаченку Б.М. тілесні ушкодження у вигляді вогнестрільних кульових сліпих поранень передньої поверхні грудей зліва з ушкодженням органів грудної порожнини, та Сидоренку М.М. спричинив тілесні ушкодження у вигляді вогнестрільного кульового наскрізного поранення голови з ушкодженням головного мозку, вогнестрільних кульових сліпих «глибоких» поранень в ділянці живота та вогнестрільного кульового сліпого поранення правої верхньої кінцівки біля ліктьового суглобу.

Унаслідок спричинених тілесних ушкоджень Ткаченко Б.М. та Сидоренко М.М. померли на місці події.

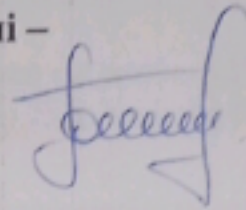
Таким чином, Агафонов С.І., будучи військовослужбовцем ЗС РФ, діючи за попередньою змовою групою осіб, вчинив нелегальне затримання та умисне вбивство цивільних осіб Ткаченка Б.М. і Сидоренка М.М., чим порушив вимоги ст. ст. 27, 29, 31, 32, 147 Женевської Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 та ст. ст. 51, 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08 червня 1977 року.

Таким чином, Агафонов Сергій Ігорович підозрюється в іншому порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчиненому за попередньою змовою групою осіб, поєднаному з

умисним вбивством, тобто у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 438 КК України.

Прокурор у кримінальному провадженні –
прокурор
Ніжинської окружної прокуратури

Костянтин БАТРАК

Права підозрюваного:

Відповідно до ч. 3 ст. 42 Кримінального процесуального кодексу України підозрюваний має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють, обвинувачують;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, обвинувачення або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри, обвинувачення чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з дотриманням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, обвинувачений мають також інші процесуальні права, передбачені цим Кодексом.

Підозрюваний, обвинувачений, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Окрім того, на всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право, у передбачених КПК України випадках, укласти угоду про примирення з потерпілим, або укласти угоду про визнання винуватості з прокурором.

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру, пам'ятка про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний: _____ С. І. Агафонов

« ____ » год. « ____ » хвилин « ____ » _____ 2023 року

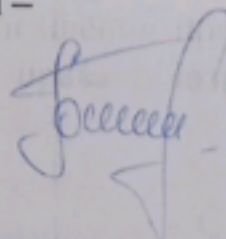
Захисник у кримінальному провадженні :

« ____ » _____ 2023 року _____ Є.В. Шелудько

Письмове повідомлення про підозру вручив:

Прокурор у кримінальному провадженні –
прокурор

Ніжинської окружної прокуратури

Костянтин БАТРАК